

Equitat en la inserció laboral i la mobilitat social dels graduats i graduades de les universitats presencials catalanes

Presentació de resultats · 27 de març de 2025

q

1. Objectius de l'estudi
2. Com mesurem l'origen social dels graduats?
3. Resultats:
 - Distribució de la població graduada segons origen social
 - Equitat en la inserció laboral
 - Mobilitat social
4. Conclusions

1. Objectius de l'estudi

Conèixer si hi ha diferències (desigualtats) en la inserció laboral **3 anys després de la titulació** segons l'origen social dels graduats del SUC

Analitzar la mobilitat social dels graduats del SUC

És un estudi sobre la sortida: no permet fer valoracions sobre l'equitat en l'**accés a la universitat**

Actualitzar l'estudi de 2016 (Fachelli i Planas, 2016)

Proveir d'evidències els actors del SUC perquè puguin desenvolupar accions de millora pel que fa a la **dimensió social**

Dades de l'estudi **d'Inserció Laboral d'AQU Catalunya [Graus presencials; 3 anys després de la titulació]**.
Mostra de 2023: **21.000** titulats/des.

2. Com mesurem l'origen social dels graduats?

**Nivell Formatiu Familiar
(NFF): nivell d'estudis
màxim dels progenitors**

+

**Nivell Ocupacional
Familiar (NOF):
l'ocupació dels
progenitors**

=

**Classe social: 1) baixa,
2) mitjana, 3) alta**

3. Resultats

**Distribució
de la població
graduada
per origen social**

**Equitat en la
inserció**

**Mobilitat
social**

3. Resultats · Distribució de la població graduada per origen social

**Distribució
de la població
graduada
per origen social**

**Equitat en la
inserció**

**Mobilitat
social**

**Estratificació
horitzontal:** la
distribució dels
graduats segons el
seu origen social
varia
substancialment
entre disciplines

**Medicina i
Odontologia i les
Enginyeries:** les
disciplines amb
més presència
d'estudiants de
classe alta

**Intervenció Social,
Educació i Llengües i
Literatura:** les
disciplines amb una
proporció
d'estudiants de
classe baixa més
elevada

3. Resultats · Un apunt sobre l'estratificació horitzontal de l'educació superior

L'estratificació horitzontal de l'educació superior remet al fet que la societat percep que algunes titulacions tenen més prestigi que d'altres:

- Per la seva **millor inserció laboral**
- **Dificultat**, real o percebuda, per completar-les
- **Notes de tall més elevades**

A Catalunya i arreu l'estratificació horitzontal té impacte en la distribució per origen social dels estudiants per titulació (Lucas 2001; Triventi, 2013)

3. Resultats · Distribució de la població graduada per origen social (2023)

Subàmbit	Classe alta	Classe mitjana	Classe baixa
Medicina i Ciències Biomèdiques	58,5%	29,6%	11,8%
Arts i Disseny	52,2%	35,6%	12,2%
Tecnologies Industrials	50,7%	34,0%	15,3%
Comunicació i Documentació	49,7%	36,2%	14,0%
Arquitectura, Construcció i Civil	49,2%	32,9%	17,9%
Ciències Experimentals i Matemàtiques	49,0%	34,3%	16,7%
Economia, Empresa i Turisme	48,5%	35,2%	16,4%
Ciències Biològiques i de la Terra	47,2%	35,4%	17,4%
TIC	46,7%	37,5%	15,9%
Agrícola, Forestal i Pesca	46,1%	35,8%	18,2%
Infermeria i Salut	40,2%	40,0%	19,7%
Dret, Laboral i Polítiques	39,8%	36,9%	23,3%
Filosofia i Història	39,2%	39,2%	21,6%
Psicologia i Teràpia	39,0%	37,4%	23,6%
Educació	35,7%	39,0%	25,3%
Llengües i Literatures	34,6%	41,0%	24,5%
Intervenció Social	28,3%	39,2%	32,5%

Llegenda

Humanitats	Socials	Ciències	Salut	Enginyeries
------------	---------	----------	-------	-------------

Classifiquem les titulacions del SUC segons el [Catàleg de Titulacions d'AQU Catalunya](#) en funció de la seva proximitat disciplinar. Mostrem el subàmbit ampliat, el segon nivell d'agregació.

3. Resultats · Distribució de la població graduada per origen social (2023)

Subàmbit	Classe alta	Classe mitjana	Classe baixa
Medicina i Ciències Biomèdiques	58,5%	29,6%	11,8%
Arts i Disseny	52,2%	35,6%	12,2%
Tecnologies Industrials	50,7%	34,0%	15,3%

Top 3 classe alta

Top 3 classe baixa

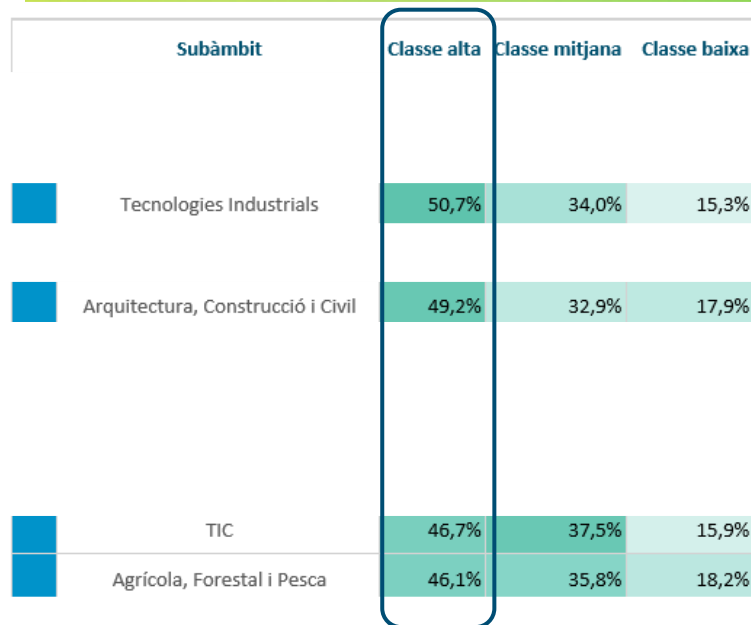

Educació	35,7%	39,0%	25,3%
Llengües i Literatures	34,6%	41,0%	24,5%
Intervenció Social	28,3%	39,2%	32,5%

Llegenda

Humanitats	Socials	Ciències	Salut	Enginyeries
------------	---------	----------	-------	-------------

3. Resultats · Distribució de la població graduada per origen social (2023)

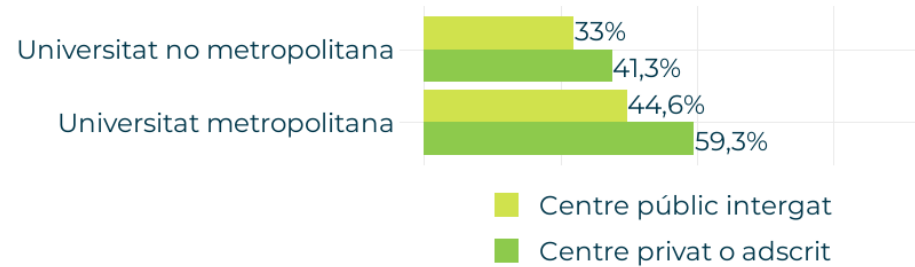
Totes les Enginyeries tenen més d'un 45 % de titulats de classe alta

Llegenda

3. Resultats · Distribució de la població graduada per origen social (2023)

% de graduats de classe alta segons titularitat i localització del centre (2023)

% de titulats de classe baixa segons subàmbit ampliat, titularitat i localització del centre (top 5) (2023)

Top 5 subàmbits amb el percentatge de graduats de classe baixa més elevat			% classe baixa
Intervenció Social	No metropolitana	Centre públic integrat	38,7%
Dret, Laboral i Polítiques	No metropolitana	Centre públic integrat	36,3%
Psicologia i Teràpia	No metropolitana	Centre públic integrat	33,6%
Llengües i Literatures	No metropolitana	Centre públic integrat	32,9%
Intervenció Social	No metropolitana	Centre privat o adscrit	31,8%

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral

Distribució
de la població
graduada
per origen social

**Equitat en la
inserció**

**Mobilitat
social**

No hi ha diferències
en l'ocupació a
temps complet dels
graduats segons la
seva classe social

La classe social i el
sexe biològic
expliquen de
manera molt lleu
les diferències
salarials

Les probabilitats
de tenir una feina
d'alta qualitat
s'expliquen
principalment per
la titulació cursada

És el **subàmbit de la titulació** el que explica millor les diferències en la inserció laboral

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral · Ocupació a temps complet

- Hem analitzat les probabilitats que una persona graduada estigués ocupada i que aquesta ocupació fos a temps complet segons el seu origen social (Fachelli i Planas, 2016)

% d'ocupats a temps complet del total de graduats per classe social (2011-2023). En verd, els valors superiors al valor global anual

	2011	2017	2020	2023
Classe alta	70,4%	69,5%	72,3%	77,7%
Classe mitjana	71,7%	66,8%	71,9%	75,8%
Classe baixa	75,1%	66,8%	72,7%	76,5%
Global	72,4%	67,9%	72,2%	76,8%
<i>V de Cramer</i>	0,037***	0,029**	0,028**	0,022*

Pràcticament no hi ha diferències per classe social en la probabilitat d'estar ocupat a temps complet

- Si s'analitza, la magnitud de l'associació entre ocupació a temps complet i classe social és feble (prova de *khi* quadrat: V de Cramer)

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral · Ocupació a temps complet

Factors* que expliquen la probabilitat d'estar ocupat a temps complet

El 16% de les diferències en la probabilitat d'estar ocupat a temps complet són atribuïbles a l'**ensenyament**

Segons el model, la resta de característiques tenen un **efecte molt feble** en la probabilitat d'estar ocupat a temps complet. Aquelles que són significatives són:

Diferències significatives:

Edat: tenir un any més +0,4%

Titularitat: graduar-se d'un centre privat +2,3%

No continuar estudiant: En relació a algú que ha continuat estudiant: +7,7%

Localització de la universitat: universitat no metropolitana -1,7%

*S'ha dut a terme un model logístic mixt per predir la probabilitat d'estar ocupat a temps complet, amb l'Ensenyament com a efecte aleatori. S'ha utilitzat la tècnica *forward stepwise* per a la selecció de variables independents, que s'han escollit, en un inici, per la seva rellevància teòrica.

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral · Salaris bruts mensuals

Ingressos bruts mensuals (només persones a temps complet) dels graduats per classe social (2011-2023). En verd, els valors superiors al valor global anual

	2011	2017	2020	2023
Classe alta	2.529,9	2.420,3	2.566,7	2.463,8
Classe mitjana	2.387,4	2.201,7	2.358,6	2.310,1
Classe baixa	2.426,8	2.159,4	2.339,9	2.257,2
Global	2.447,1	2.279	2.437,6	2.367,4
<i>Diferència Classe alta-Classe baixa</i>	103,1	260,9	226,8	206,6
<i>Eta quadrat parcial</i>	<0,01**	<0,01***	<0,01***	<0,01***

Tot i que s'observen diferències salarials per classe social, aquesta associació és molt feble segons criteris estadístics

- Si s'analitza, la magnitud de l'associació entre salaris i classe social és feble (prova ANOVA: *Eta* quadrat parcial)

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral · Salaris bruts mensuals

Factors* que expliquen els salaris bruts mensuals

El 26% de la variància en els salaris és atribuïbles a l'ensenyament

Segons el model, la resta de característiques expliquen, de manera molt feble, la variància en els salaris. Aquelles que són significatives són:

Diferències significatives:

Edat: tenir un any més: +25€

Titularitat: graduar-se d'un centre privat: +118€

Localització: graduar-se d'una universitat metropolitana +170€

Classe social: classe alta +114€ en comparació amb els titulats de classe baixa

Sexe biològic: ser dona -188€ en comparació amb els homes.

El model assenyala que el pes explicatiu de la classe social en la variància en els salaris és pràcticament nul. Recomanem cautela a l'hora d'interpretar aquests resultats.

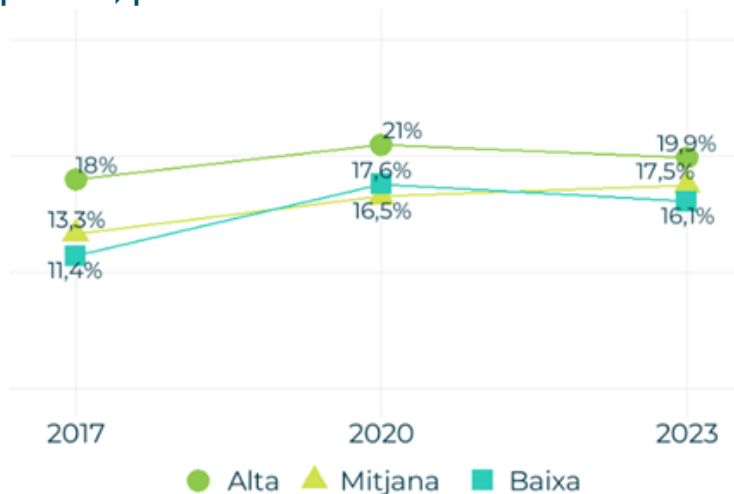

*S'ha dut a terme un model de regressió mixt per predir els guanys a temps complet, amb l'Ensenyament com a efecte aleatori. S'ha utilitzat la tècnica *forward stepwise* per a la selecció de variables independents, que s'han escollit, en un inici, per la seva rellevància teòrica.

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral · Feines d'alta qualitat

- Hem analitzat les probabilitats que una persona assolís una feina d'alta qualitat, entesa com aquelles feines amb un valor superior a la mitjana més una desviació típica en l'**Índex de Qualitat Ocupacional***

Evolució dels titulats que assoleixen una feina d'alta qualitat, per classe social

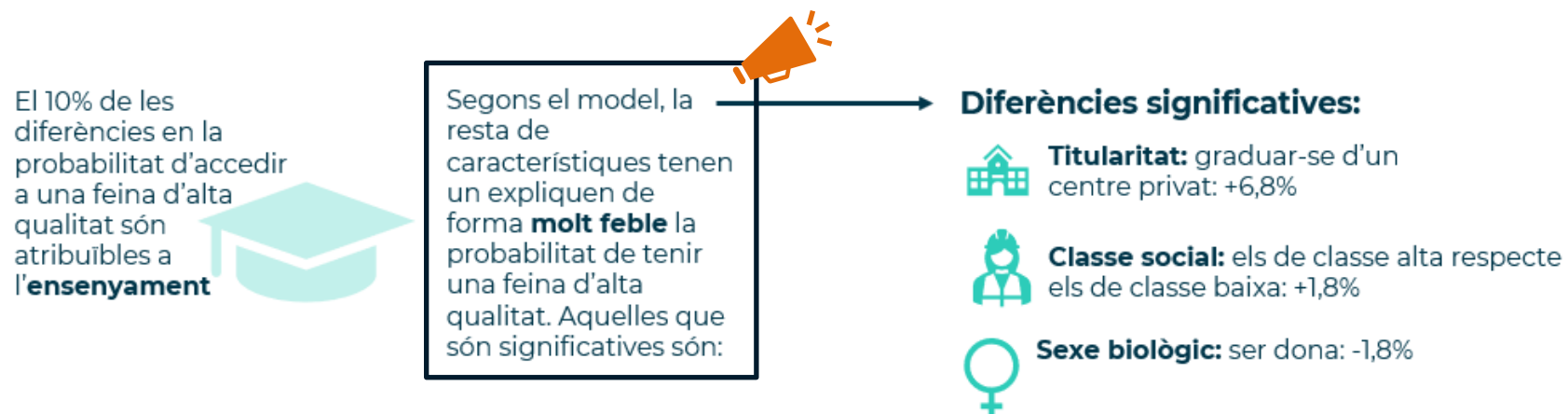
S'han reduït les diferències en l'assoliment de feines d'alta qualitat per classe social

- Els titulats de classe alta tenen més probabilitats d'assolir una feina d'alta qualitat que els seus homòlegs de classe mitjana i baixa, però són diferències relativament baixes

*L'índex de qualitat ocupacional (IQO) es construeix a partir de diferents indicadors: contracte, satisfacció amb la feina, retribució i adequació. Per a més detalls, vegeu Corominas et al. (2012).

3. Resultats · Equitat en la inserció laboral · Feines d'alta qualitat

Factors* que expliquen les probabilitats d'assolir feines d'alta qualitat

*S'ha dut a terme un model logístic mixt per predir la probabilitat d'assolir una feina d'alta qualitat, amb l'Ensenyament com a efecte aleatori. S'ha utilitzat la tècnica *forward stepwise* per a la selecció de variables independents, que s'han escollit, en un inici, per la seva rellevància teòrica.

3. Resultats · Mobilitat social

Distribució
de la població
graduada
per origen social

Equitat en la
inserció

**Mobilitat
social**

**Les persones
graduades del SUC
són mòbils
socialment**

**Hi ha un conjunt de
titulacions que actuen
com a veritables
motors de l'ascensor
social universitari:
Intervenció Social,
Educació i Llengües
i Literatura**

**Els centres públics
situats fora de
Barcelona són
especialment
potents pel que fa a
la mobilitat social
dels seus graduats**

3. Resultats · Mobilitat social

- Hem analitzat els canvis en la tipologia d'ocupació dels titulats respecte als seus progenitors, comparant el **Nivell Ocupacional Familiar (NOF) [progenitors]** i el **Nivell Ocupacional Assolit (NOA)** pel titulat/da

Més del **75 %** dels graduats ocupen feines de tècnic superior, quan només **un terç** dels progenitors tenen una feina d'aquest nivell

El coeficient de correlació entre l'ocupació dels progenitors i dels graduats és molt baix (0,06), sobretot si el comparem amb la població jove en general (0,35; Carabaña, 2023)*

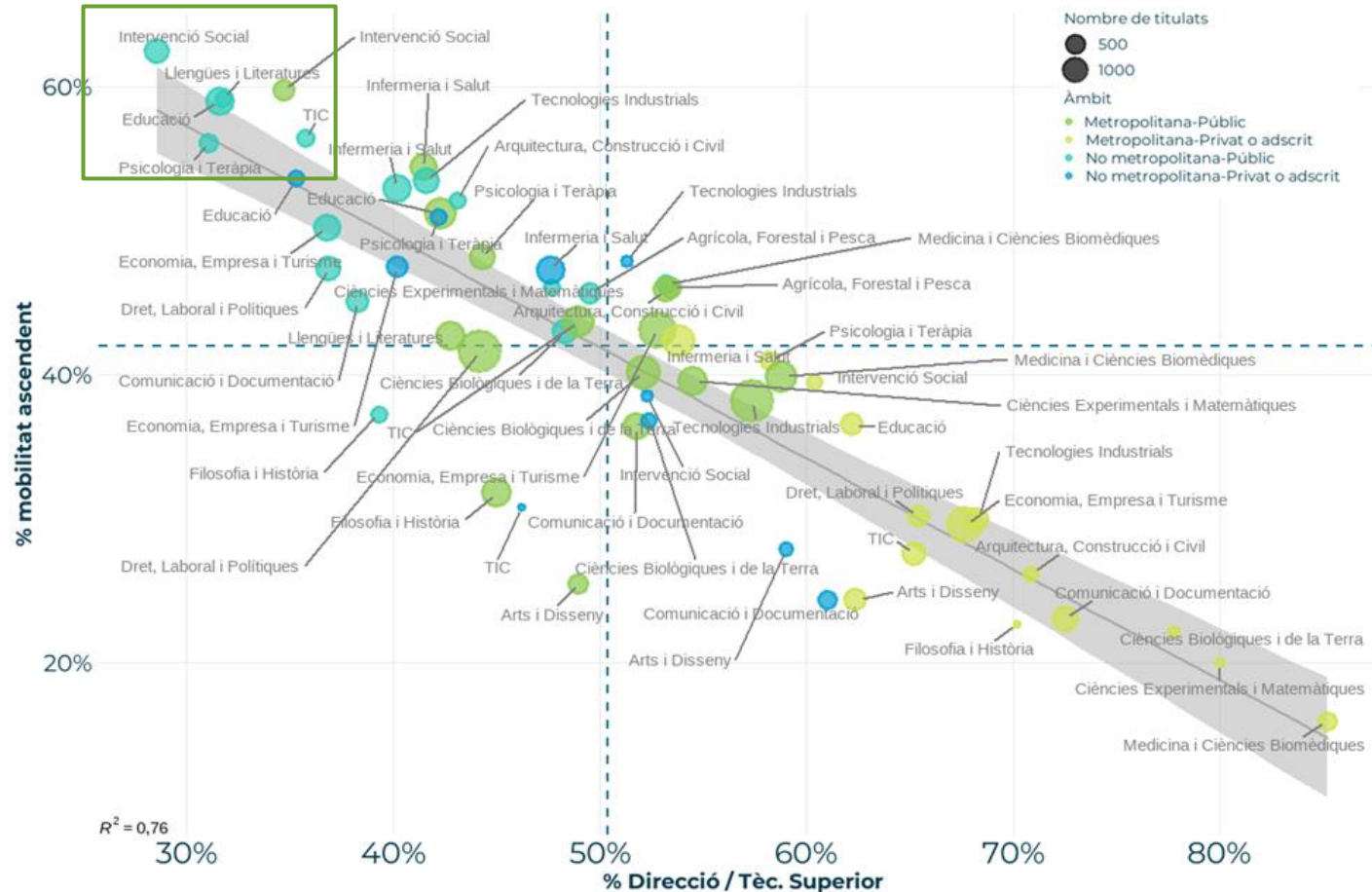
Les persones de classe alta tenen més probabilitats d'assolir una feina de tècnic superior, tot i que les diferències són relativament baixes

Gairebé el 80 % de les persones amb progenitors amb feines no universitàries van ser socialment mòbils de manera ascendent

* El capítol de Julio Carabaña (2023) analitza, entre altres aspectes, la mobilitat relativa entre els joves (25 a 36 anys) de l'Estat l'any 2019.

3. Resultats · Mobilitat social

Correlació entre mobilitat ascendent i composició social per subàmbit, localització de la universitat i titularitat del centre de titulació (2023)

Les titulacions impartides en centres públics no metropolitans són particularment potents pel que fa a la mobilitat social dels seus graduats. Destaquen (requadre verd):

- Intervenció Social, Llengües i Literatura, Psicologia i Teràpia (centres públics no metropolitans)
- Intervenció Social (centres públics metropolitans)

L'eix horitzontal mostra el percentatge de persones graduades amb un NOF equivalent a Direcció /Tèc. Superior.

4. Conclusions

Distribució de
la població
titulada

**Forta estratificació
horitzontal**

**Els graduats de classe alta
tenen més presència en
algunes titulacions de Salut
(Medicina i C.
Biomèdiques), Ciències i
Enginyeries**

Equitat en la
inserció

**Pràcticament no hi ha
diferències per classe social
en la inserció laboral dels
graduats d'una mateixa
disciplina**

**És el subàmbit de la
titulació el que té més
impacte en els indicadors
d'inserció laboral**

Mobilitat
social

**Els graduats del SUC són
socialment mòbils**

**Els centres públics de fora
de Barcelona són
particularment potents pel
que fa a la mobilitat social
dels seus graduats**

Moltes gràcies!